

ФОРМУВАННЯ ТРЕНІНГОВОЇ СИСТЕМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО СКЛАДУ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ІЗ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ МВС УКРАЇНИ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ ПІДГОТОВКУ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

Албул С. В.

У статті аналізуються проблемні аспекти формування тренінгової системи підвищення кваліфікації науково-педагогічного складу вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання МВС України, які здійснюють підготовку поліцейських. На підставі аналізу світової практики надано рекомендації щодо конкретних етапів формування та запровадження такої системи у сучасних умовах.

Ключові слова: вищі навчальні заклади; Національна поліція; освіта; підвищення кваліфікації; тренінг; тренінгова система.

This article analyzes the problematic aspects of training systems, training of scientific and teaching staff of higher education institutions with specific learning environment Internal Affairs of Ukraine, which train police. On the basis of international practice recommendations for specific stages of formation and implementation of such a system. The author proposes a three-level system of professional development, which includes the Police Departments, educational institutions and cadets. The police departments independently determine the areas of training for teachers in specialization. At the same time, modern methods of investigating criminal offenses and using the latest technology are at the basis. After studying the new material, teachers include these topics in the curriculum. Thus, information about new ways of investigating criminal offenses becomes known to cadets. When applying such a system of professional development, police departments will receive well-trained staff. This system of professional development fully corresponds to the world practice and the requirements of modern legislation.

Keywords: universities; National Police; education; Certification training; training; Training system.

Ефективне виконання завдань, покладених на МВС у сучасних умовах, вимагає підвищення якості підготовки фахівців у сферах охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства та держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, а також надання поліцейських послуг; захисту державного кордону та охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні; цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню; громадянства та міграції тощо та об'єктивно передбачає запровадження нової моделі відомчої системи освіти, визначення концептуальних засад її розбудови [2]. На теперішній час керівництвом МВС України визначено необхідність переходу до нової моделі підготовки працівників Національної поліції України. Разом із тим, на сьогодні науково-педагогічний склад кафедр практичного спрямування вищих навчальних закладів не завжди у повній мірі обізнаний у новітніх формах та методах протидії злочинності, що

обумовлено застарілими підходами до суто теоретичної складової навчання.

Наявній системі підвищення кваліфікації та проходження стажування працівниками ВНЗ із специфічними умовами навчання у практичних підрозділах нерідко притаманні елементи формалізму, що не сприяє отриманню нових знань науково-педагогічним складом та не йде на користь подальшому запровадженню до навчального процесу. У свою чергу, світовий, зокрема європейський досвід проведення короткочасних тренінгів за різними напрямками та підготовки тренерів для практичних підрозділів поліції, свідчить про можливість його успішного запозичення та імплементації для потреб підвищення кваліфікації науково-педагогічного складу вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських.

З метою оновлення та розширення знань, набуття нових професійних навичок працівниками кафедр практичного спрямування (оперативно-розшукової діяльності, спеціальної техніки, кримінального процесу, тактико-спеціальної та вогневої підготовки, економічної безпеки, кібербезпеки тощо) вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, пропонується нова модель формування системи підвищення кваліфікації науково-педагогічного складу вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання МВС України.

Суб'єкти заходів, що пропонуються. Суб'єктами оновленої системи підвищення кваліфікації виступають: керівники структурних підрозділів центрального органу управління Національної поліції України (Департаменту карного розшуку, Департаменту кримінальної розвідки, Департаменту захисту економіки, Департаменту протидії наркозлочинності, Департаменту кіберполіції, Департаменту боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми, Департаменту оперативно-технічних заходів, Департаменту оперативної служби, Головного слідчого управління);

науково-педагогічний склад кафедр практичного спрямування ВНЗ із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських;

перемінний склад ВНЗ із специфічними умовами навчання (курсанти та слухачі).

Сутність заходів, що пропонуються. На сьогоднішній день в Україні підготовку поліцейських здійснюють сім ВНЗ із специфічними умовами навчання (Національна академія внутрішніх справ, Харківський національний університет внутрішніх справ, Одеський державний університет внутрішніх справ, Львівський державний університет внутрішніх справ, Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, Луганський державний університет внутрішніх справ ім. Е.О. Дідоренка, Донецький юридичний інститут). Науково-педагогічний склад кафедр практичного спрямування (оперативно-роз-

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
ПРАВНИЧИЙ ЧАСОПИС**

шукової діяльності, спеціальної техніки, кримінального процесу, тактико-спеціальної та вогневої підготовки, економічної безпеки, кібербезпеки тощо) мають досвід роботи у правоохоронних органах, відповідну теоретичну підготовку та допуск до державної таємниці за формами 3 або 2. Зазначені ВНЗ в системі підготовки поліцейських виступають виконавцями державного замовлення.

У свою чергу, структурні підрозділи центрального органу управління Національної поліції України є замовниками.

Перемінний склад ВНЗ (курсанти та слухачі) виступають в якості суб'єктів підготовки та мають після проходження навчання впевнено володіти сучасними знаннями та практичними навичками для самостійної роботи в структурних підрозділах Національної поліції України.

Структурні оперативні підрозділи Національної поліції України у своїй практичній діяльності за напрямками використовують новітні, інноваційні методи та засоби виявлення, документування, розслідування кримінальних правопорушень, що відповідають вимогам часу. Перелік, сутність, обсяги, методики застосування таких методів та засобів відомі керівникам відповідних Департаментів центрального органу Національної поліції. Таким чином, саме керівники вказаних структурних підрозділів володіють інформацією щодо необхідного рівня та змісту специфічних знань, яких потребують випускники ВНЗ із специфічними умовами навчання - майбутні поліцейські.

Сутність запропонованої тренінгової системи підвищення кваліфікації науково-педагогічного складу вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання МВС України, які здійснюють підготовку поліцейських, полягає в організації та проведенні працівниками структурних підрозділів центрального органу управління Національної поліції України для науково-педагогічного складу кафедр практичного спрямування ВНЗ тренінгових занять з питань новітніх, інноваційних методів та засобів виявлення, документування, розслідування кримінальних правопорушень, що відповідають вимогам часу (застосування новітнього технічного та програмного забезпечення; специфіки проведення окремих оперативно-розшукових заходів та негласних слідчих (розшукових) дій тощо). За результатами проведення тренінгових занять відповідний Департамент Національної поліції України має видавати працівникам ВНЗ сертифікати про підвищення кваліфікації, які у подальшому долучаються до особової справи працівника.

Після проходження тренінгових занять з підвищення кваліфікації працівники ВНЗ отримані знання та навички запроваджуватимуть до навчального процесу шляхом включення до навчальних планів і програм підготовки поліцейських за спеціалізаціями.

Запропоновані заходи можна розподілити на наступні етапи:

I - визначення відповідними департаментами центрального органу Національної поліції переліку та обсягів інформації щодо новітніх, інноваційних методів та засобів виявлення, документування, розслідування кримінальних правопорушень, що потребують включення до навчальних планів і програм підготовки поліцейських за спеціалізаціями.

II - організація та проведення тренінгових занять для науково-педагогічного складу ВНЗ на базі відповідного департаменту Національної поліції України з врученням сертифікатів про підвищення кваліфікації.

III - відрядження працівників відповідних кафедр

практичного спрямування ВНЗ із специфічними умовами навчання на тренінгові заняття за напрямками.

IV - включення отриманої інформації до програм підготовки поліцейських за спеціалізаціями у ВНЗ.

V - викладання отриманої інформації курсантам (слухачам) у ВНЗ, розвиток та закріплення у них необхідних навичок.

Таким чином, інформація щодо новітніх, інноваційних методів та засобів виявлення, документування, розслідування кримінальних правопорушень з практичних підрозділів Національної поліції стане складовою програм підготовки поліцейських та буде забезпечена наявною підготовкою науково-педагогічного складу ВНЗ. Крім цього, така інформація у подальшому може бути аналітично опрацьована фахівцями ВНЗ у наукових дослідженнях.

Рівень та місце проведення заходів. Рівнем та місцем проведення тренінгових заходів доцільно визначити департаменти відповідних підрозділів Національної поліції України (м. Київ).

Кількісний склад учасників від ВНЗ. Доцільним вважається залучення працівників ВНЗ із розрахунку: один працівник від кожного вишу (сім осіб на один тренінг). Малокомплектність групи забезпечить якісну підготовку та індивідуальний підхід.

Періодичність та тривалість проведення заходів. Щопівроку або, за необхідністю, частіше (за графіком). Тренінги, відповідно до міжнародного досвіду, мають тривати від трьох до п'яти днів.

Нормативно-правове забезпечення. Запропоновані заходи відповідають положенням Законів України «Про Національну поліцію» та «Про вищу освіту». Порядок організації та проведення заходів має регламентуватися відомчим нормативним актом МВС України [1; 3].

Очікувані результати та переваги заходів, що пропонуються.

Для ВНЗ:

оновлення та розширення знань, набуття нових професійних навичок працівниками кафедр практичного спрямування;

реалізація нової моделі підготовки працівників кримінального блоку Національної поліції України;

отримання сертифікатів про підвищення кваліфікації у практичних підрозділах Національної поліції України; розширення емпіричної бази для подальших наукових досліджень.

Для підрозділів Національної поліції:

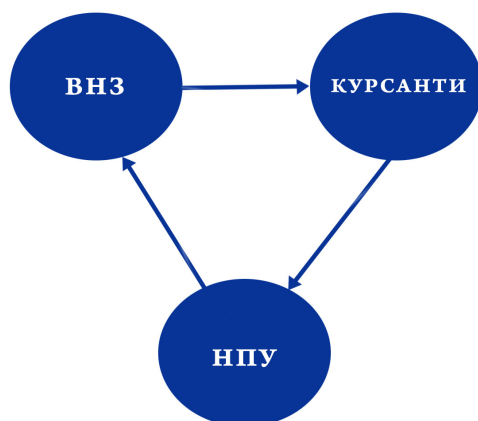
наявність фахово підготовлених працівників кримінального блоку.

Для курсантів (слухачів):

отримання необхідних сучасних знань та навичок.

Перевагами запропонованих заходів є їх витребуваність, актуальність, мобільність та унеможливлення формалізму.

Викладачі ВНЗ отримують нові знання, які після наукового та методичного опрацювання надаються курсантам (слухачам). Після завершення навчання курсанти (слухачі) призначаються на посади у практичні підрозділи Національної поліції та володіють знаннями та навичками, необхідними для якісного виконання функціональних обов'язків.

Мал. 1.

За нашим переконанням запропонована тренінгова система підвищення кваліфікації науково-педагогічного складу вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання МВС України, які здійснюють підготовку поліцейських, буде являти собою безперервний циклічний процес, що забезпечить реалізацію нової моделі підготовки працівників кримінального блоку Національної поліції України (див. мал. 1).

Література

1. Про вищу освіту [Електронний ресурс] : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. - Електрон. дан. (1 файл). - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>. - Назва з екрана.
2. Про затвердження Концепції реформування освіти в Міністерстві внутрішніх справ України: Наказ МВС України від 25.11.2016 (із змінами і доповненнями) № 1252: [Електронний ресурс]. - Електрон. дан. (1 файл). - Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MVS675.html - Назва з екрана.
3. Про Національну поліцію [Електронний ресурс] : Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. - Електрон. дан. (1 файл). - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>. - Назва з екрана.

*Албул С.В.,
кандидат юридичних наук, доцент,
Перший проректор Одеського державного
університету внутрішніх справ
полковник поліції
Надійшла до редакції: 16.01.2017*

УДК 159.964.21 : 341.981 : 351.74

ПСИХОЛОГІЧНА СТРУКТУРА ОСОБИСТОСТІ КЕРІВНИКА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

Матієнко Т.В.

В умовах реформування органів внутрішніх справ важливим напрямком роботи залишається визначення психологічних особливостей управлінської діяльності керівників. Аналіз наукової літератури вказує, що більшість недоліків і труднощів в управлінні персоналом ОВС мають місце через ігнорування психологічних аспектів управлінської діяльності: підбір кадрів і обов'язків не відповідають особистісним можливостям виконавців, розподіл доручень відбувається без належного врахування індивідуально-психологічних особливостей працівників та мотивації до виконання певної роботи; колективам підрозділів бракує згуртованості і групової сумісності, керівникам не вистачає навичок оптимального спілкування, впливу на підлеглих та управління конфліктами.

Ключові слова: управлінська діяльність, управління персоналом, професійна діяльність, психодіагностична модель керівника.

В условиях реформирования органов внутренних дел важным направлением работы остается определение психологических особенностей управленческой деятельности руководителей. Анализ научной литературы показывает, что большинство недостатков в управлении персоналом МВД, возникают через игнорирование психологических аспектов управленческой деятельности: подбор кадров не соответствует личностным возможностям исполнителя, распределение поручений осуществляется без учета индивидуально-психологических особенностей подчиненных, коллективам подразделений не хватает групповой совместимости, руководителям не хватает навыков общения, управления конфликтами.

Ключевые слова: управленческая деятельность,

управление персоналом, профессиональная деятельность, психологическая модель руководителя.

The creation of a constitutional state and democratic society calls for a qualitatively new police management and personnel policy. An important focus of management activities is to work with the staff, because the quality of recruitment, placement, training and motivation of police result in the effectiveness of crime prevention, and the effectiveness of the police social functions. In the field of HR departments of the National Police some positive changes are being held: the staff quantity is being optimized, the approaches to recruitment are being transformed, as well as to retraining, the emphasis in training of managerial personnel or management bodies and units of the Internal affairs bodies is being changed. Also the democratization of management is growing, the decentralization of responsibility, as well as the delegation of authority to lower managerial level and qualitatively new methods of manager training are being implemented. The role of a chief is being changed significantly, expanding the rights of heads of regional police departments in the appointment matters and use of personnel, use of forces, resources, etc.

In terms of reforming the Internal affairs bodies is still an important area of work to determine the psychological features of administrative heads. Analysis of the literature indicates that most of the shortcomings and difficulties in personnel management of internal affairs occur because of ignoring the psychological aspects of management, the recruitment and obligations do not meet the personal capabilities of performers, the distribution of orders